

Accepted date: Ekim 2019

Ali Kemali ÖZUĞUR¹, Özdal GÖKDAL¹, H. Ayla SARI¹, Okan ATAY¹

YUMURTA TÜKETİM DÜZEYLERİ VE TÜKETİM ALIŞKANLIKLARININ BELİRLENMESİN DE ÇİNE MYO ÖRNEĞİ

Öz

Yumurta, gıda maddesi olarak besleyici olmasının yanında ucuz ve kolayca bulunabilen hayvansal bir üründür. Özellikle ailelerinden uzakta okuyan üniversite öğrencileri için yumurta en temel gıda maddesini oluşturmaktadır. Tarım ve gıda alanında eğitim veren Çine Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin yumurta tüketim düzeyleri ve tüketim alışkanlıklarının ortaya koyulmasını amaçlayan bu çalışma, gözlem altında anket yöntemiyle yürütülmüştür. Ankete Et ve Ürünleri Teknolojisi, Gıda Teknolojisi, Organik Tarım, Süt ve Ürünleri teknolojisi ile Zeytinlik ve Zeytin İşleme Teknolojisi programlarında okuyan 88'i kız ve 69'u erkek olmak üzere toplam 157 öğrenci katılım sağlamıştır. Öğrencilerin sadece % 7'si aileleri ile kalırken %93'lük kısmının ise yurtlarda veya ev kiralarak barındıkları tespit edilmiştir. Ankete katılan öğrencilerin yaklaşık % 12'sinin hiç yumurta tüketmediği görülmüştür. Haftalık yumurta tüketim eğilimine bakıldığında, erkek öğrencilerin ve ev kiralarak kalan öğrencilerin sırasıyla % 63,3'ünün ve % 58,13'ünün haftada 5 ve daha fazla yumurta tükettikleri, kız öğrencilerin ise % 85,71'inin haftada 5 yumurtaya kadar tükettikleri tespit edilmiştir. Anket sonuçları değerlendirildiğinde, öğrencilerin yumurtanın hem besin değeri hem de kolay ve ucuz elde edilebilmesi nedeniyle tercih ettikleri ve tüketim düzeylerinin Türkiye'de ortalama kişi başı yumurta tüketim ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencisi, yumurta, tüketim düzeyi, alışkanlık

EGYPT CONSUMPTION LEVELS AND CONSUMPTION HABITS IN THE DETERMINATION OF ÇİNE MYO SAMPLE

Abstract

As well as being nutritious food stuff, egg is an animal product that is always easy to supply. It is the most popular staple food for the students who study apart from their families. This study aims to reveal the determination of the egg consumption level and habits of the students of Çine Vocational School that gives education in the field of agriculture and food and was carried out by a survey under observation method. There were total 157 students including 88 girl and 69 boys that are studying in Meat and Products Technology, Food Technology, Organic Agriculture, Dairy Products Technology and Olive Technology programs. Only 7% of the students live with their families while the rest (93%) stay at dorms and student apartments. It was observed that 12% of the survey respondents never consume eggs. When the weekly egg consumption tendency examined, 63,3% of the male students and 58,13% of the students staying at rental apartments consume 5 eggs a week or more and 85,71% of female students consume up to 5 eggs a week. The result of the survey shows that the students prefer consuming egg because of its nutritional value, inexpensiveness and its' easy availability. This study also shows that the average egg consumption of the students is above the level of Turkey's average.

Keywords: University students, egg, consumption level, habit

1. GİRİŞ

İnsanların gerek zihinsel gerekse fiziksel fonksiyonları beslenme durumlarıyla yakından ilgilidir. Sağlıklı yaşam, büyüme, gelişme, zihinsel ve bedensel fonksiyonların sürekliliği için ihtiyaç duyulan enerji, protein, vitamin ve mineraller hayvansal ve bitkisel kaynaklardan sağlanmaktadır. Yumurta, insan vücudunun ihtiyacı olan besin maddelerini en uygun miktar ve oranda içermektedir (Göğüş 1986). Yumurta, insan vücudunda sentezlenmeyen ve besinler ile dışarıdan alınması gerekli olan "esansiyel amino asitleri" yeterli ve dengeli miktarlarda bulundurmaktadır. Yumurta proteini biyolojik değer bakımından diğer gıda maddeleriyle karşılaştırıldığı zaman %95'lik sindirilebilirlik değeri ile ilk sırayı almakta bunu %85 ile süt, %76 ile balık ve %74 ile sığır eti takip etmektedir (Çopur vd., 2004).

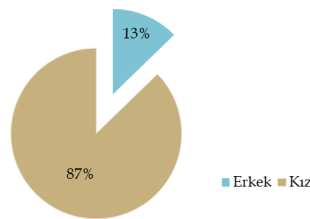
Bir yumurta yetişkin bir insanın günlük hayvansal protein ihtiyacının yaklaşık 4'te 1'ini karşılayabilmektedir (Şenköylü, 2001). Çizelge 1'de kabuksuz tüm bir yumurtanın kimyasal kompozisyonu verilmiştir.

Çizelge 1. Kabuksuz Tüm Yumurtanın Kimyasal Kompozisyonu (Şenköylü, 2001)

	%	Gram
Su	73,6	38
Protein	12,8	6,6
Yağ	11,8	6,1
Karbonhidrat	1,0	0,5

2. YÖNTEM/MALZEME VE METOT

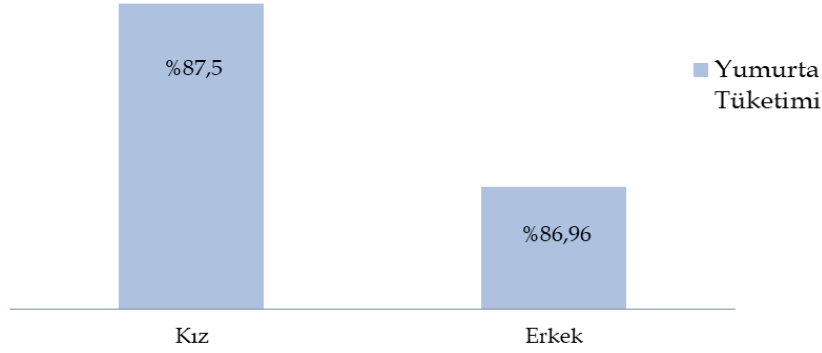
Çalışma, Adnan Menderes Üniversitesi Çine Meslek Yüksekokulu'nda okumakta olan 137'si kız öğrenci ve 20'si erkek öğrenci olmak üzere toplam 157 öğrenci üzerinde, gözlem altında anket yöntemi ile yapılmıştır. Şekil 1'de ankete katılan kız ve erkek öğrencilerin oranı verilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde SAS (1998) istatistik paket programı kullanılmıştır.

Şekil 1. Ankete katılan kız ve erkek öğrencilerin oranı

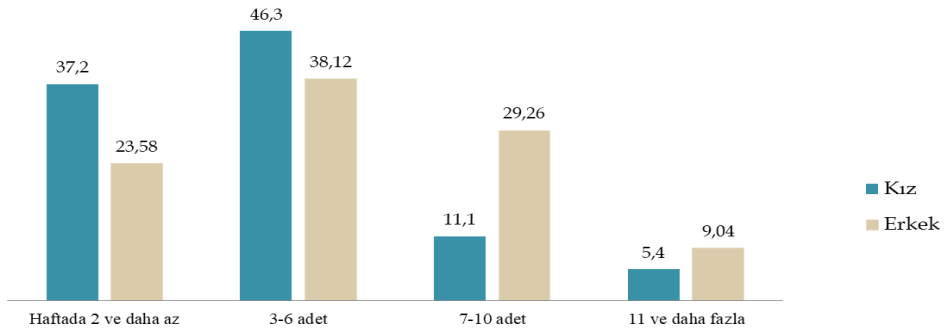
3. BULGULAR/TARTIŞMALAR/DEĞERLENDİRME

Ankete katılım sağlayan öğrencilerin yumurta tüketimlerine ilişkin sonuçlar Şekil 2'de verilmiştir. Şekil 2'de görüldüğü gibi, kız öğrencilerin %87,5'i, erkek öğrencilerin %86,96'sı yumurta tükettiklerini belirtmişlerdir.

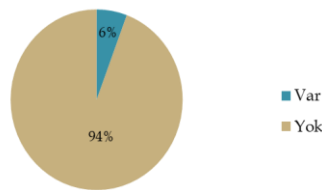
Şekil 2. Ankete katılan öğrencilerin yumurta tüketimleri

Ankete katılan kız ve erkek öğrencilerin haftalık yumurta tüketimlerine ilişkin değerlendirme Şekil 3'te görülmektedir. Şekil 3 incelendiğinde, kız ve erkek öğrencilerin oransal olarak en fazla haftada 3 ile 6 yumurta tükettikleri görülmektedir. Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencileri ile yapılan benzer bir çalışmada (İskender ve Kanbay, 2014) haftalık ortalama yumurta tüketimini kız öğrenciler de 2.86 erkek öğrenciler de 4.09 olarak belirtirken, (Çelik ve Şengül, 2001), Şanlıurfa ilinde ikamet edenlerle yumurta tüketimi üzerine yaptığı anket çalışmasında, kişi başına haftalık ortalama 2,42, Adana ili kent merkezinde ikamet edenlerde yapılan anket çalışmasında ise (Yurdakul ve Akdemir, 1989), haftalık 4,5 adet yumurta tüketimi olduğunu bildirmişlerdir. Benzer bir çalışmada Ankara ilinde ikamet edenlerle yapılmış (Durmuş vd., 2007), çalışma sonucunda kişi başına haftalık yumurta tüketimini ortalama 3,28 olarak bildirmişlerdir.

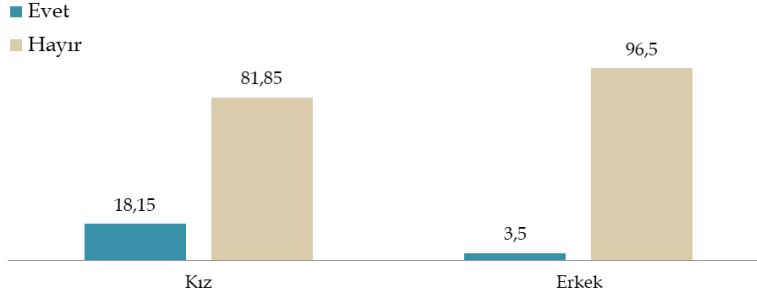
Şekil 3. Öğrencilerin Haftalık Yumurta Tüketim Miktarları

Şekil 4'te ankete katılan öğrencilerden yumurtaya alerjisi olduğunu belirtenlerin oranı görülmektedir. Ankete katılanların %6'sı yumurtaya karşı alerjisi olduğunu belirtmişlerdir.

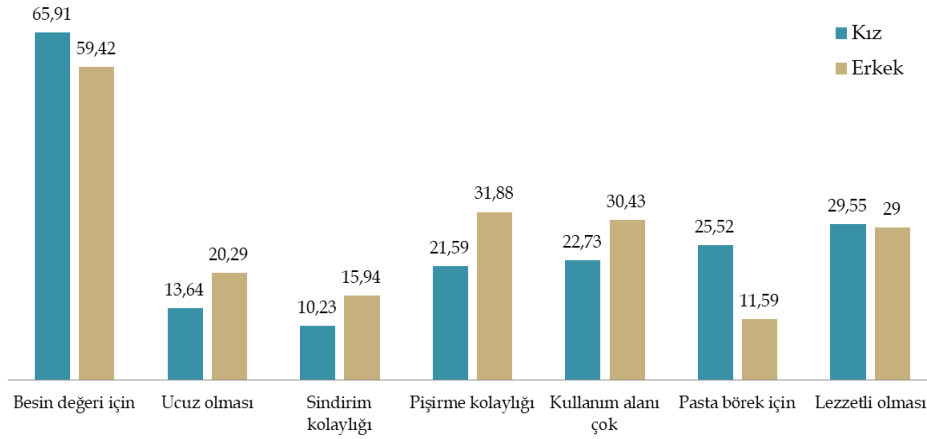
Şekil 4. Yumurtaya alerjisi olanların oranı

Ankete katılan kız öğrencilerin %81,85'i, erkek öğrencilerin ise %96,5'i yumurtanın insan vücuduna yararlı bir besin maddesi olduğu belirtmişlerdir (Şekil 5). Yumurtanın zararlı olduğunu belirten öğrencilerin oranında alerjisi olan öğrencilerin etkisi olduğu düşünülmektedir.

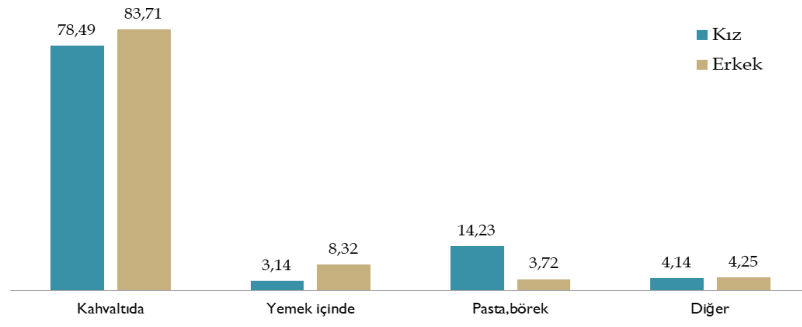
Şekil 5. Yumurta insan vücuduna Yararlı Olduğunu Düşünenlerin Oranı

Ankete katılanların yumurtayı tüketme nedeni ile ilgili bilgiler Şekil 6'da verilmiştir. Şekil 5 incelendiğinde ankete katılan kız öğrencilerin %65,9'u erkek öğrencilerin ise %59,42'si öncelikli olarak yumurtanın besleyici olması nedeniyle tükettiklerini bildirmişlerdir.

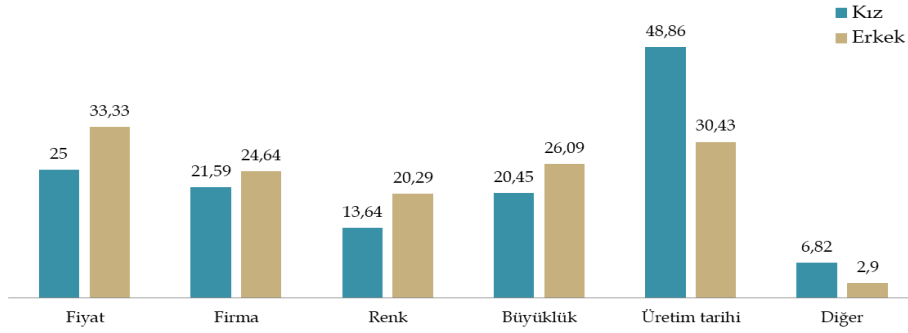
Şekil 6. Yumurta Tüketim Nedeni

Şekil 7' de ankete katılanların yumurta tüketim şekilleri verilmiştir. Erkek öğrencilerin %83,71'i, kız öğrencilerin %78,49'u yumurtayı kahvaltıda tükettiklerini belirtmişlerdir. Yapılan benzer bir çalışma sonucunda ise sabah yumurta tüketimini %91,2 olarak bildirilmiştir. (İskender ve Kanbay, 2014).

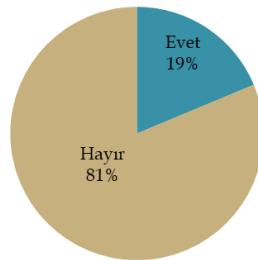
Şekil 7. Yumurta Tüketim Şekilleri

Yumurta alırken üretim tarihi kız ve erkek öğrenciler için ilk tercih nedeni olarak ön plana çıkmaktadır. Üretim tarihini yumurtanın fiyatı takip etmiştir. Şekil 8’de yumurta alımında ankete katılanların nelere dikkat ettiği ile ilgili bilgiler verilmiştir.

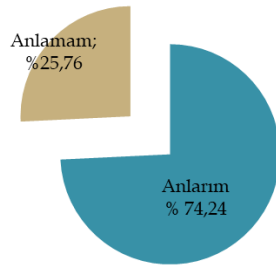
Şekil 8. Yumurta Alımında Dikkat Edilen Özellikler

Ankete katılanların bildircin yumurtası tüketip tüketmedikleri sorusuna verilen cevap Şekil 9’da görülmektedir. Şekil incelendiğinde ankete katılanların %19’u bildircin yumurtası tükettiklerini belirtmişlerdir. Benzer bir çalışmada bildircin yumurtası tüketimini (%8,2 olarak bildirmişti (İskender ve Kanbay, 2014). Bu sonuç Türkiye’de ağırlıklı olarak tavuk yumurtası tüketildiği, bunu bildircin yumurtasının takip ettiği gerçeği ile örtüşmektedir (Durmuş vd., 2007).

Şekil 9. Bildircin Yumurtası Tüketim Oranı

Şekil 10'da ankete katılan öğrencilerin yumurtanın tazeliğini anlama durumu yer almaktadır. Ankete katılan öğrencilerin %25,76'sı yumurtanın taze olup olmadığını anlayamadığını belirtmişlerdir.

Şekil 10. Öğrencilerin Yumurtanın Tazeliğini Anlayabilme Durumu

Öğrenciler için beslenmede yumurta önemli bir yer tutmaktadır. Ankete katılanların yumurtanın zararsız olduğu bilincindedirler ve yumurtayı severek tükettiklerini bildirmişlerdir. Yine ankete katılan katılımcılar, yumurtanın besin değeri için tükettiklerini vurgulamışlardır. Yumurta tüketimi haftada 3 ile 6 yumurta olurken ağırlıklı olarak sabah kahvaltısında tüketildiği görülmektedir. Yumurta alımında üretim tarihi öncelikli tercih nedeni olarak görülmektedir. Bunu yumurta fiyatı takip etmiştir.

4. SONUÇ/ÖNERİ

Ülkemizde kişi başına 20-25 gram olan günlük hayvansal protein tüketiminin 35-40 grama çıkarılması gerekmektedir. Hayvansal protein açığının kapatılmasında özellikle tavukçuluk önemli bir seçenektir. Yumurta, dünyada ve ülkemizde her zaman aranılan ve sevilerek tüketilen temel gıda maddelerinden biridir. Günlük diyetlerimizde yer alan ve birçok yemek, tatlı, pasta, börek ve çörek gibi yiyeceklerin bileşimine giren yumurta, besleyici değeri çok yüksek olan bir gıdadır. Biyolojik değeri yüksek protein içermesi ve lezzeti dolayısıyla dünya gıda pazarlarında önemli bir yeri vardır. Yumurta tüketiminin arttırılmasına yönelik çalışmaların yapılması kişi başı protein tüketiminde gelişmiş ülkeler düzeyine çıkmamızı sağlayacağı düşünülmektedir.

5. KAYNAKLAR

Çelik Y, Şengül T (2001). Şanlıurfa ili kentsel alanında tüketicilerin yumurta tüketim düzeyleri ve tüketim alışkanlıklarının belirlenmesi, Hayvansal Üretim, 42 (2), 53-62

Çopur, G., Duru, M., Şahin, A.,(2004), Düşük Kolesterolü Yumurta Üretimi Yönünde Yapılan Çalışmalar. 4. Ulusal Zootekni Bilim Kongresi, 01-03 Eylül 2004, Isparta.

Durmuş I, Demirtaş ŞE, Can M, Kalebaşı S (2007). Ankara ilinde yumurta tüketim alışkanlığının belirlenmesi. Tavukçuluk Arş Derg, 7, 42-45 FAO

Göğüş AK (1986). Et Teknolojisi, Yayın No: 991, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, Ankara, s.243.

İskender,H., Kanbay, Y.,(2014), Üniversite Öğrencilerinin Yumurta Tüketim Alışkanlıklarının Belirlenmesi, YYU Veteriner Fakültesi Dergisi, 2014, 25 (3), 57-62.

SAS User's Guide: Statistics. SAS Inst. Inc., Cary, NC, USA; 1998.

Şenköylü, N.,(2001), Modern Tavuk Üretimi. Tekirdağ Üniversitesi. ISBN 975-93691-2-5. Baskı 3. S:55-61.

Yurdakul, O., Akdemir, Ş.,(1989). Adana'da Yumurta Tüketimi ve Gelir Tüketim Esnekliği. Ç.Ü. Ziraat Fak. Derg. Cilt: 6, No: 4, Adana.